

Stf justitieombudsmannen
Mari Andersson

Kritik mot Migrationsverket för att myndigheten inte gett ett ombud möjlighet att styrka sin behörighet

Beslutet i korthet: När det finns tveksamheter i fråga om en fullmakts giltighet eller vilken behörighet ombudet har bör myndigheten uppmärksamma ombudet på det. I annat fall riskerar oklarheter att uppkomma i ett senare skede av handläggningen t.ex. när det gäller befogenheten för ombudet att vara delgivningsmottagare. I det granskade ärendet hade Migrationsverket lämpligen kunnat använda sig av möjligheten enligt 15 § förvaltningslagen att uppmana ett uppgivet ombud att styrka sin behörighet att företräda huvudmannen. Det borde ha skett så snart Migrationsverket bedömt att den fullmakt som givits in i det granskade ärendet inte gav sådan behörighet. Migrationsverket kritiseras för att så inte skedde.

Anmälan

I en anmälan till JO klagade AA på att Migrationsverket inte skickat ett beslut till honom trots att han hade fullmakt i ärendet och hade begärt att beslutet skulle meddelas honom.

Utredning

JO tog del av handlingar från Migrationsverket och begärde därefter att myndigheten skulle yttra sig över anmälan.

Migrationsverket (tillförordnade rättschefen BB) yttrade följande.

CC ansökte om ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Den 5 december 2025 inkom en fullmakt ställd till AA. Fullmakten omfattade ärenden om uppehållstillstånd, arbetstillstånd, viseringar, främlingspass, resedokument, uppehållskort, uppehållsstatus, svenskt medborgarskap, offentligt biträde, avvisning och utvisning.

Migrationsverket fattade beslut i CC:s ärende den 13 februari 2026 och beslutet meddelades direkt till CC eftersom fullmakten som lämnats in för AA inte omfattade ärende om ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

Den 23 februari 2026 mottog Migrationsverket ett mejl av AA där han skrev att Migrationsverket underlåtit att meddela beslutet till honom som ombud. Migrationsverket svarade AA per mejl att den fullmakt han lämnat in inte omfattade ärende om ställning som varaktigt bosatt i Sverige. Till mejlet bifogades en fullmaktsmall som finns på Migrationsverkets hemsida. En ny fullmakt daterad den 25 februari 2026 mottogs och beslutet skickades till AA

som ombud den 2 mars 2026 efter att Migrationsverket säkerställt att CC undertecknat fullmakten.

Migrationsverket redogjorde för 14 och 15 §§ i förvaltningslagen och därefter följande om sina rutiner.

På Migrationsverkets webbplats finns en mall för fullmakt tillgänglig (bilaga 1). Migrationsverket har även tagit fram vissa rutiner som stöd för handläggarna vid handläggning av ärenden där det förekommer ombud. Av rutinen för att ta ställning till delgivningsmottagare framgår bl.a. att om sökande lämnat in en fullmakt för ett ombud att företräda honom eller henne är även ombudet delgivningsmottagare om fullmakten omfattar delgivning av beslut (bilaga 2). I rutinen för ombud i ärende om verkställighetshinder anges att uppdragets omfattning måste framgå (bilaga 3).

Slutligen redovisade Migrationsverket följande bedömning.

Migrationsverket har ett stort antal ombud som företräder sökande i ärenden där Migrationsverket inte förordnar offentliga biträden. Migrationsverket har därför tagit fram mallar för en fullmakt för olika ärendeslag vid myndigheten. Migrationsverket har även tagit fram tydlig information på verkets webbplats om vad en fullmakt är och vad som krävs för att en fullmakt ska vara giltig i ett visst ärende.

Migrationsverket anser att vid tidpunkten för Migrationsverkets beslut hade AA inte rätt att ta del av detta på grund av att den fullmakt som getts in inte omfattade delgivning av beslut för ställning som varaktigt bosatt.

Migrationsverket har meddelat AA sin inställning och bifogat en fullmaktsmall när han klagat på att han inte fått ta del av beslutet. AA har även fått del av beslutet när han lämnat in fullmakt som omfattade behörighet att ta del av beslutet om ställning som varaktigt bosatt i Sverige.

AA fick möjlighet att yttra sig över remissvaret.

Rättslig reglering m.m.

Av 14 § förvaltningslagen framgår att den som är part i ett ärende får som ombud eller biträde anlita någon som är lämplig för uppdraget. Den som anlitar ombud ska dock medverka personligen om myndigheten begär det. Om ett ombud eller biträde bedöms vara olämplig för sitt uppdrag får myndigheten besluta att han eller hon inte längre får medverka i ärendet.

Enligt 15 § första stycket förvaltningslagen får en myndighet begära att ett ombud ska styrka sin behörighet genom en skriftlig eller muntlig fullmakt. En sådan fullmakt ska innehålla uppgift om ombudets namn och uppdragets omfattning. Om ombudet får sätta någon annan i sitt ställe, ska även detta framgå av fullmakten. Av andra stycket framgår att om ett ombud inte följer en begäran om att styrka sin behörighet genom en fullmakt, får myndigheten besluta ett föreläggande om samma sak. Ett sådant föreläggande får riktas till ombudet eller parten.

Enligt förarbetsuttalanden till förvaltningslagen (prop. 2016/17:180 s. 89 ff.) kan möjligheten att begära att ett ombud styrker sin behörighet behövas för att t.ex. säkerställa ombudets behörighet i ett ärende som är av stor betydelse för

den enskilde. Andra tänkbara situationer anges vara att ombudets behörighet med fog kan ifrågasättas eller att behörigheten är oklar på något annat sätt.

Bedömning

Av utredningen framgår att den fullmakt från sökanden CC som AA gav in i det aktuella ärendet hos Migrationsverket rörande ställning som varaktigt bosatt i Sverige utgick från en mall som Migrationsverket tillhandahållit. Fullmakten gav rätt att företräda huvudmannen i ärenden om uppehållstillstånd, arbetstillstånd, viseringar, främlingspass, resedokument, uppehållskort, uppehållsstatus, svenskt medborgarskap, offentligt biträde, avvisning och utvisning, men enligt Migrationsverkets anvisning i fullmakten skulle den inte användas om man sökte asyl. Fullmakten omfattade bl.a. delgivning av beslut.

Jag kan konstatera att Migrationsverket inte vidtog någon åtgärd med anledning av fullmakten. När beslut i ärendet fattades angavs AA inte som ombud i beslutet och myndigheten expedierade inte heller beslutet till AA. Detta eftersom myndigheten enligt vad som kommit fram var av uppfattningen att fullmakten inte omfattade ärenden om ställning som varaktigt bosatt. Först efter det att beslutet fattats och AA kontaktat Migrationsverket för att få beslutet, har myndigheten ombett honom styrka sin behörighet och när det skett skickat beslutet till honom.

Jag anser att när det finns tveksamheter i fråga om en fullmakts giltighet eller vilken behörighet ombudet har i ett ärende av aktuellt slag bör myndigheten uppmärksamma det uppgivna ombudet på det. I annat fall riskerar oklarheter att uppkomma i ett senare skede av handläggningen, t.ex. när det gäller befogenheten för ombudet att vara delgivningsmottagare. Migrationsverket hade lämpligen kunnat använda sig av möjligheten enligt 15 § förvaltningslagen att uppmana AA att styrka sin behörighet att företräda CC i ärendet. Det borde ha skett så snart Migrationsverket bedömt att fullmakten inte gav AA behörighet att företräda CC i ärendet.

Migrationsverket ska kritiserats för denna brist i handläggningen.

Ärendet avslutas.

Beslutet har fattats av stf JO Mari Andersson. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Rättssakkunniga Emelie Dahlgren har föredragit ärendet och byråchefen Sara Johannesson har deltagit i beredningen.